
FOLKETINGET

Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget

Til: Udvalgets medlemmer

Dato: 29. oktober 2012

Orientering om de norske toldforhøjelser.

Vedlagt omdeles handels- og investeringsministerens notits med baggrund, status, næste skridt og presselinje på de norske toldforhøjelser. Det fremsendes som led i aftalen med udvalget om, at ministeren løbende vil holde udvalget orienteret om udviklingen i sagen.

Med venlig hilsen

Karen Munk Christensen,
udvalgssekretær

Sagen om norsk told på hortensia og nye toldsatsler på oste- og kødprodukter

Det norske toldvæsen forhøjede 12. juli d.å. uden varsel told på hortensia-planter fra 0 til 72 pct. Ifølge Dansk Gartneri er der risiko for et eksporttab på 16 mio. kr. direkte i de danske gartnerier. (Danmark eksporterer, ifølge Danske Gartnerier, årligt for 250 mio. kr. pryddplanter til Norge). Ifm. finanslovsforslag for 2012 offentliggjordes 8. oktober 2012 nye norske toldsatsler på visse oste og kødprodukter. Her går man fra at udregne told per kilo til procent af værdi. Der forudses stigninger i toldsatsler for omfattede osteprodukter til 277%. Ordningen er udformet, så det ene og alene er op til importøren at afgøre, hvordan importen skal foregå. Derfor er det vanskeligt at skønne, hvilke konsekvenser den nye toldberegning vil få for dansk osteeksport. Et yderst forsigtigt skøn er et tab på op til 20 millioner kroner per år. Til sammenligning er Arlas samlede omsætning i Norge på omkring 300 millioner kroner – i Sverige var den i 2011 13 mia. kroner. "Ost" som bredere kategori udgør ca. 0,75 % af den samlede danske eksport af varer til Norge (i sammenligning udgør dansk osteeksport ca. 1,37% af den samlede eksport til Sverige). Sagen vurderes således ikke at ville påvirke dansk eksport eller arbejdspladser i stort omfang, men sagen er principielt problematisk pga. de protektionistiske tendenser. Den danske regering har fra starten arbejdet på bredere tilslutning i EU og at sagen køres i EU-sporet. Det skyldes bl.a. at danske handelsforbindelser med Norge reguleres af EU's aftaler med Norge i EØS-aftalen. Det vurderes - selv via EU-sporet - at være tvivlsomt, om Norge vil kunne bringes til at genoverveje beslutningen.

Danmark har rejst hortensiasagen i EU i diverse handelspolitiske fora. Siden har EU rejst sagen i en række sammenhænge: Under gennemgangen af Norges handelspolitik 9. oktober 2012 i WTO's Trade Policy Review Body kritiserede EU, at "Norge har gennemført toldomklassificeringer og omlægning til procenttold uden konsultation og uden varsel." Den 27. september skrev EU's landbrugskommissær Dacian Ciolos til den norske landbrugsminister, "at en forhøjelse af de norske toldsatsler ikke vil være forenelig med Norges forpligtelse i henhold til EØS-aftalen." Den 5. oktober 2012 tog Danmark sagen op i Handelspolitisk komité, hvor man opnåede bred støtte til fortsat fast EU-holdning. På denne baggrund holdt Kommissionen tekniske drøftelser med Norge den 17. oktober. De bragte, ifølge Kommissionen, imidlertid ikke umiddelbart en løsning nærmere. Bilateralt har handels- og investeringsministeren rejst sagen over for en række norske ministre og kritiseret de norske skridt i dansk og norsk presse. Danske gartnerier har uddelt Hortensiaer til medlemmerne af det norske Storting, hvilket handelsministeren har udtrykt sympati for.

Debatten i Norge viser et skisma mellem landbrugets ønske om højere toldbeskyttelse og fiskeindustriens ønske om fri adgang til eksportmarkederne.

Norges tiltag er i modstrid med hensigtserklæringen i EØS-aftalens artikel 19 af 1993 om gradvis liberalisering af handlen med landbrugsprodukter. Aftalen omtaler gennemgange af status hvert andet år. Disse skulle principielt følges af konkrete forhandlinger om liberaliseringer. Men dette er kun sket to gange siden 1993. Kommissionens evt. konsultationer, der i første omgang skal bringe Norge til forhandlingsbordet må for nærværende vurderes at blive op ad bakke.

Sagen tages op af Danmark og Sverige under et udenrigshandelsministermøde i forbindelse med Nordisk Råds session i Helsinki den 30.-31. oktober. Der forberedes ministermøde i EØS-rådet i Bruxelles den 26. november, hvor Danmark vil arbejde for, at der lægges pres på Norge for at afstå fra protektionisme.

Pressebudskaber:

- Uacceptabelt at Norge 12. juli uden varsel forhøjede told på hortensia-planter fra 0 til 72%. Også nye toldsætter på visse oste og kødprodukter i forslag til finanslov af 8. oktober sender uacceptabelt protektionistisk signal.
- Toldforhøjelserne er ikke i strid med de formelle WTO-forpligtelser men i strid med artikel 19 i EØS-aftalen mellem EU og Norge om gradvis liberalisering af handlen med landbrugsprodukter.
- Svar på verdensøkonomiske krise ikke mindre handel – tværtimod. I sin egenskab af lille åben og rig økonomi som Danmark bør Norge vise vejen til frihandel. Ikke gennem handling legitimere skridt i den gale retning - mod global protektionistisk spiral.
- Primært sag mellem EU og Norge. Arbejder gennem EU på at påvirke nordmændene. EU Kommissionen har ift. toldsætterne på oste og kødprodukter skrevet til den norske regering, omtalt sagen i WTO og indkaldt Norge til konsultationer om toldforhøjelserne. Det må give nordmændene stof til eftertanke.
- Enighed i EU-kredsen om fast linje over for Norge på denne sag. Fortsat dansk pres på Norge via EU-sporet.
- Tager med Sverige sagen op under Nordisk råd og holder et møde med den norske udenrigsminister om sagen. De nordiske lande har særligt ansvar for i fællesskab at vise ikke-protektionistisk vej. Svenske statsminister og svenske handelsminister Eva Bjørling også skarpt kritiske over for norske tiltag.

- Dog ikke tegn på at norsk regering vil omgøre beslutning. Fortsat gøre mit for at opfordre regeringen til at genoverveje toldforhøjelserne.
- Toldforhøjelserne på Hortensia har allerede vist sig at ramme de norske forbrugere, som hidtil kun skulle betale 249 NOK kroner for en spand hortensia men i dag skal betale 349 NOK. Norske forbrugere får dyrere varer og færre valgmuligheder. Nordmændene betaler i forvejen 63 pct. mere for fødevarer end gennemsnitsborgeren i EU-27 (mens danskerne betaler 31 pct. mere end gennemsnittet).
- Modforanstaltninger er ikke dansk politik. Principielt bør vi fra EU's side afholde os fra samme kritisable, protektionistiske adfærd som nordmændene. Derimod fortsat dansk pres gennem EU.
- Nogle har talt for modreaktioner i form af forbruger-boycot. Det vil jeg advare imod. Vi har et tæt og godt forhold til Norge og godt nordisk samarbejde, som vi skal holde fast i.

HP